

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки ОДИН ЦЕНТИВ За кордоном

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРОВІДНІ КОМУНІСТИ В ШПИГУНСЬКІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ

Вашингтон, 22 серпня. — Ричард Зорге (Сордж), головний совєтський шпигун німецького роду, який створив успішну шпигунську організацію в Китаї та Японії ще до другої світової війни, дав зразок для тієї шпигунської комуністичної організації, яка працює сьогодні в Злучених Державах. Таку заяву склав перед комісією неамериканських діячів Палати Представників ген. Чарлс А. Виллоубай, голова розвідної служби генерала Доглеса Мек Артура. Він подав багато імен американських комуністів, які були членами шпигунської організації Зорге в початках 1930-тих років. Вони, навчившись шпигунських методів від Зорге, використовували їх сьогодні в Злучених Державах. На доказ свого твердження ген. Виллоубай навів ім'я Юджина Денніса, генерального секретаря Американської Комуністичної Партії, що відсиджує тепер кару тюремної і що перебрав головування в шпигунській організації після Зорге, як це вказують поліцейські документи в Шанхаї. Генерал сказав, що ще не всі точно перестудіювані, але вже тепер можна ствердити, що провідники американських комуністів, такі як Ірл Брандер, Сем Дарсі, Гері Бергер, Гергард Айслер, Деніс і багато інших діячі, які шпигували в Шанхаї в різні періоди часу.

У СЕНАТІ ЗРІЗАЛИ БІЛІОН ДОЛЯРІВ З ЧУЖИННОЇ ДОПОМОГИ

Вашингтон. — З'єднані сенатські комісії закордонних відносин і збройної служби зменшили на більше ніж біліон доларів проєктовані видатки на військову й економічну допомогу чужим країнам. Вони обмежили ці видатки до 7,498,750,000 на 1952 скарбовий рік. Сенат зменшив видатки майже на таку само суму, як і Па-

СУД ПАСУВАВ ПРИСУД НА РЕМІНГТОНА

Нью Йорк. — Апеляційний Суд Злучених Держав скасував присуд окружного федерального суду на Вільяма Ремінгтона, колишнього економіста з департаменту торгівлі, який був засуджений на п'ять років тюремної за кривоприсягу, коли відпекався від членства в Комуністичній партії. Апеляційний Суд прийшов до висновку, що розправа проти Ремінг-

ЗАПОВІДАЮТЬ ПОДОРОЖЧАННЯ ВОЛОВОГО М'ЯСА

Вашингтон. — Після конференції з „пакерами" м'яса в Бюрі Стабілізації Цін стало відомим, що під осям підсочить на 1-2 центи ціна фунта волового м'яса в дрібному продажі. Голова бюро цін Майкел ДіСял вилгодить на дальших за-

В АМЕРИЦІ

● „Нові кордони Совєтського Союзу" — це наголовок інтересний розвідки В. Гордона Іста, професора географії у Вірбек-Каледжі на лондонському університеті, автора „Історичної Географії Європи". Згадавши розвідку з поміткою у журналі „Форні Еферс" (Ен Емерікен Квортелі Рімо, за липень 1951 р. вол. 29. Ч. 4.) Автор зазначає, що, між іншим, кордони т. зв. Української Радянської Соціалістичної Республіки на заході і півдні. С. доліди до розвідки мапи, на яких зазначена українська територія.

● Поїде до Аргентини Джеймс Рузвельт, сина вельбичка Френкліна Д. Рузвельта, на відкриття пам'ятника спому батькові у Палаті Справедливості. В-Буенос Аїрес є один пам'ятник Рузвельта, а саме в парку коло американської амбасади.

ЗАЛОМАННЯ БРИТАНСЬКО-ІРАНСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ

Тегеран, Іран. — Ричард Стокес, голова англійської делегації на переговорах для поладження а нгло-іранського нафтового конфлікту, не одержавши вчора задовольняючої відповіді від іранського уряду в означеному часі, рішив перервати дальші розмови і залопити негайний поворот до Лондону. Ірансько-британські розмови, ведені з трудом за посередництвом особистого висланника президента Трумана, Аварела Гарримана, розбилися головню через іранську не поступчивість відносно британських пропозицій щодо управління рафінерії в Абадан. Досі не подано до публічного відома ані точного тексту бри-

танських пропозицій, ані іранських протипропозицій. Відомо тільки, що вони відносяться вже не до націоналізаційних принципів, але до технічного експлуатування нафти. Іранський прем'єр Моссадег дістав в парламенті заяву довіря до його становища, але рівночасно теж і удовновоженя продовжувати переговори з Британією. В цьому добачується „відкриті двері" для евертуального відновлення перерваних розмов, хоча в теперішньому становищі іранського уряду не добачують доброї волі вже не тільки англійські представники, але й не бачить теж і американський посередник.

30 МІЛЬЙОНІВ НА РОЗСЕЛЕННЯ НАДВИШКИ ЛЮДЕЙ

Вашингтон, 22 серпня. — Палата Представників ухвалила признати \$30,000,000 на започаткування програми переселення з густо заселених країн до відсталих і недорозвинених околиць. Цю суму призначили ухвалюючи „Акт взаємної Безпеки з 1951 р.", яким Америка започатковує далекосяжну програму розселення народів у цілому світі.

Розселенням займатиметься Міжнародна Організація Емігрантів (ІРО), яка досі провадила переселення скитальців. Ця її діяльність вичерпувалася з кінцем теперішнього року, але тепер вона діятиме в згаданому напрямі, заки буде організована окрема установа, складена з представників двадцяти країн, які в цій справі

ві держав. Конференція для утворення такої агенції призначена на жовтень. Заінтересовані в цій справі такі американські релігійні групи: Красва Католицька Добрайна Конференція, Сайтова Рада Церков, яка представляє 26 протестантських віровизнань, Красва Лютеранська Рада і Об'єднана Служба Нових Американців, як комбінація єврейських груп. Представники Росії не вийдуть до складу нової міжнародної організації, також не будуть допущені її сателіти. Головний мотив переселення до життя нової організації це переселення надлишки населення теперішньої Європи до країн, що тієї надлишки не мають і що потребують робітну силу.

МОЖЛИВІСТЬ ПРОДОВЖЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВІ ЯПОЇЇ

Вашингтон. — Тут в авторитетних колах вперше видвинено думку про можливість продовження недалекої вже конференції в справі мирного договору з Японією, яка почнеться 4-го вересня в Сан Франсіско і повинна б скінчитися 8-го вересня підписанням договору. Конференція мала б бути продовжена до 10-го вересня, з погляду на нові обставини, які заіснували після оголошення совєтської участі в нарадах. На всіх 50 заступників на конференції досі вже 39 країн оголосили свою участь. З поінформованих джерел заповідається велику правдоподібність, що

свою участь в конференції зголосить теж Індія. Американці, як ініціатори конференції, сподіються, що їм пощастить закінчити наради в означеному часі, без огляду на можливі совєтські перешкоди. На всякий випадок пороблено заходи, щоб наради могли відбуватися теж вночі, якщо зайшла б така потреба.

П'ЯТЬ РОСІЙСЬКИХ ГРУП ОБ'ЄДНАЛИСЯ ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ БОЛЬШЕВИЗМУ

Нью Йорк. — З хвилиною об'єднання п'яти російських емігрантських груп у спільний фронт для повалення совєтського режиму Американський Комітет Звільнення Народів Росії займає цілий сьомий поверх у будинку 6. Іст, 42-га стріт, як про це повідомляв Нью Йорк Таймс з четверга 23 серпня. Праця комітету, як заявляє його голова Юджин Лайонс, обмежується до моральної і матеріальної допомоги вигнанцям, які об'єдналися в Раді Звільнення Народів Росії. Ця Рада сформована на зібранні в Штутгарті, у Німеччині, 17-20 серпня. Місце осідку Ради — Мюнхен. До Ради, як сказано, належать такі організації: Ліга боротьби за свободу народів, Національний Трудовий Союз, Російський народний рух, СВОНР Союз боротьби за освободження народів Росії і Союз боротьби за свободу Росії.

Раді буде старатися прислати до співпраці російських емігрантів і різні національні групи, такі, як українці, козаки, вірмени, азербайджанці. Лайонс каже, що Рада дотримується принципу самовизначення народів, якщо вони піднесуть цю справу закордоном.

Політичну й культурну діяльність будуть провадити колишні совєтські громадяни, а не Американський Комітет, каже Лайонс. Американський Комітет це мала група американських громадян, а саме: Реджиналд Т. Тансенд, екс-екзективний директор, Джан Мічелл, дорадник, а крім Лайонса є ще: Вільям Г. Чемберлен, Чарлз Едісон, Вільям Е. Еліот, Аллен Гровер, Ізаак Дон Левін і Вилем Л. Вайт.

ЧЕРВОНІ ЗІРВАЛИ ПЕРЕГОВОРИ В КАЕСОНГІ

Аліанти рішучо відкидають обвинувачення щодо бомбардування неутралізованої зони

Токіо, 23 серпня. Комуністи зірвали дальші переговори в справі перемир'я в Кореї, які від півтора місяця велися в Каесонг, подаючи за причину цього обвинувачення, що аліантський літак скинув розривні і запальні бомби в безпосередньому віддаленні від місця переговорів. Комуністичні закиди аліанти назвали „підстабленням". Комуністичне рішення проголошено в головній квартирі переговорів сьогодні вранці, після того, як комуністи закликали аліантську делегацію та поінформували її, що „переговори зриваються вже від тепер починаючи". Своє рішення червоні мотивують тим, що один з аліантських літаків мав виконати „найбільш варварський" напад на Каесонг та скинути запальні і розривні бомби, уламок одної з яких мав навіть вдарити в авто ген. Нам Іля, голови комуністичної делегації. З аліантського боку з найбільшою рішучістю заперечено комуністичні обвинувачення, вважаючи це наперед приготованою грою. Ген. Метью Ріджвей, аліантський головний командант на Далекому Сході, заявив, що коли вже який літак бомбардував Каесонг, то це міг бути тільки комуністичний. Так само аліантські очевидці в Каесонг не могли знайти жадних слідів бомбардування: не розвалено ані не запалено жадного будинку, не вбито ані не поранено жадної особи. Вирити невеличкі ями, що їх показують комуністи як сліди авіаційних бомб, можуть походити найвище від розриву мінни або ручної гранати, але в жадному разі не від бомби — стверджують з цілою рішучістю аліантські спостерігачі. З аліантського боку це немає офіційних висячень і коментарів, але зірвання комуністами дальших переговорів не було теж несподіванкою, бо таку можливість передбачувано вже від деякого часу, як червоні почали швидко виявляти злу волю та викради воляків другорядних і уявних причин, щоб не допустити до успішного розвитку і закінчення переговорів. В аліантських колах приймається переконання, що ціла історія з перемир'ям була заінценізована Москвою виключно для передішки для комуністичних військ та в пропагандивних цілях, але в жадному разі не для справжнього перемир'я. Теперішнє зірвання переговорів може бути остаточно і тоді можна б сподіватися теж нових пойдів на фронті, або може бути тільки тактичним комуністичним маневром у „війні нервів". На дальшіх конференціях цієї події навряд чи доведеться довго ждати.

Аліантські успіхи на фронті

Токіо. — Не зважаючи на до помітно пожвавленої пазаклеї комуністичні протипропагандистські заходи на фронті, виконала цілий ряд стратегічних налетів на вороже заплілля, бомбардуючи скупчення ворожих військ та шляхи постачання. Від цієї акції згинуло щонайменше 180 ворожих воляків. Аліантська фльота продовжувала облогу ворожих портів, бомбардуючи портові споруди та надбережні шляхи постачання.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ В КОРЕЇ: 81,006

Вашингтон. — Американські втрати в Кореї від початку війни по кінець минулого тижня виносять 81,006 вбитих, поранених і пропавших — повідомляє департамент оборони. За останній тиждень ці втрати збільшилися на 256 воляків.

Між втратами є: 12,047 вбитих, 56,693 поранених та 12,266 пропавших. Найбільші втрати — 66,254 — мала сухопутна армія, морська піхота втратила 13,093, фльота — 944 і авіація — 715. Втрати за минулий тиждень були найменші в дотеперішній війні.

КОЛЕКТИВНА БЕЗПЕКА ОН ПРОТИ АГРЕСІЇ І ЇЇ ЗАГРОЗИ

Об'єднані Нації. — Створення Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй т. зв. Комітет Колективних Заходів прийняв одностайно заповідання про те, які власне політичні заходи повинні бути зроблені проти агресора. В звіті насамперед підкреслюється, що колективні оборонні заходи можуть і повинні бути зроблені

не тільки проти агресії, але вже теж проти її загрози. В активних заходах проти агресії „степенування" від попередження і дальшої дипломатичної акції починаючи, а на виконанні виводяться з міжнародної організації та на економічних санкціях і вкінці на військовій протикації кінчаючи.

МІНІСТЕР ШУМАН ОЧОЛЮВАТИМЕ ФРАНЦУЗЬКУ ДЕЛЕГАЦІЮ В САН ФРАНСІСКО

Париж, Франція. — Міністер закордонних справ Роберт Шуман очолюватиме французьку делегацію на конференції в Сан Франсіско, що почнеться 4-го вересня в спра-

ві мирового договору з Японією. Сама конференція в Сан Франсіско, хоча може мати ще всілякі несподіванки, не матиме для Франції та інших європейських країн такого безпосереднього значення як дальші дві конференції, одна у Вашингтоні і друга в Оттаві в Канаді. У Вашингтоні відбудеться нарада західних „трех великих", а в Оттаві конференція Рада Атлантичного Пакту, що має рішальне значення в теперішній організації колективної безпеки Західної Європи. Франція на конференції в Сан Франсіско робитиме заходи для одержання відповідної аліантської допомоги в боротьбі проти комунізму в Індокитаї, а у Вашингтоні і в Оттаві виступатиме проти творення окремої німецької армії. Французька делегація на всі три конференції очолюватиме міністер Шуман.

ГРЕЦІЯ — ЗАХІДНІЙ НАНДИДАТ ДО РАДИ БЕЗПЕКИ

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея О. Н., звичайна щорічна сесія якої почнеться 6-го листопада в Парижі, матиме за завдання м. і. вибрати кількох членів до Ради Безпеки, одного на місце Югославії, каденція якої кінчатиме 31-го грудня ц. р. Західним кандидатом на наступника Югославії в Раді Безпеки буде, по всіх правдоподібностях, Греція, але вже тепер заповідається на тому тлі залепку дипломатичну боротьбу, бо це місце раніше вважалось за совєтське. Совєтський Союз зі свого боку видвинув кандидатуру України або Білорусії, бо Польща і Чехословаччина мають своїх представників в інших важливих агенціях О. Н.

Парижі, матиме за завдання м. і. вибрати кількох членів до Ради Безпеки, одного на місце Югославії, каденція якої кінчатиме 31-го грудня ц. р. Західним кандидатом на наступника Югославії в Раді Безпеки буде, по всіх правдоподібностях, Греція, але вже тепер заповідається на тому тлі залепку дипломатичну боротьбу, бо це місце раніше вважалось за совєтське. Совєтський Союз зі свого боку видвинув кандидатуру України або Білорусії, бо Польща і Чехословаччина мають своїх представників в інших важливих агенціях О. Н.

ЧЕРВОНІЙ ХРЕСТ ОБВИНУВАЧУЄ БОЛЬШЕВИКІВ ЗА ГРЕЦЬКИХ ДІТЕЙ

Об'єднані Нації. Н. Й. — Міжнародний Червоний Хрест проголосив тут меморіал, в якому обвинувачується совєтських сателітів, що вони від двох з половиною років саботують всі намагання Червоного Хреста в справі репатріації вивезених червоними під час громадянської війни грецьких дітей. З меморіалу виявляється, що в країнах совєтських

сателітів повинно б бути ще щонайменше 9,954 грецьких дітей, імена яких відомі. Але в справі репатріації цих малих і неповинних жертв комуністичних жорстокостей співпрацювала досі тільки Югославія. Міжнародний Червоний Хрест та споріднені міжнародні організації заповіли відповідну акцію під час сесії Генеральної Асамблеї, що почнеться в листопаді в Парижі.

АМЕРИКАНЦІ ВІДКОПУЮТЬ СТОЛИЦЮ КОРОЛЕВИ ШЕБИ

Нью Йорк. — У суботу повернувся до Америки провідник першої американської експедиції до південної Аравії, Венделл Філіпс після відвідин країни Ємен і стародавнього міста Маріб, в околицях якого знайдено руїни міста легендарної королеви Шеба, що відвідувала жидівського царя Соломона. Філіпс того погля-

ду, що місто Шеби було побудоване на руїнах іншого міста ще з часів Авраама. Шеба мала панувати яких 3000 років тому. Місто було квітуче, маючи досить води зі збірника, створеного великою греблею. Коли греблю знищили вороги, місто мусило занепасти, а вся околиця перетворилась в пустелю.

В СВІТІ

● Збільшення видобутку урану в Пінденіо-Централному Китаї підначас комуно-китайська преса. Одностайно ТАСС (совєтське телеграфне агентство) повідомляє, що китайські фізики обрали на почесний членів своєї асоціації двох російських (А. Йоффе та Д. Скобельєв) і одного французького (Жюль-Кюре) учених фізиків.

● Експертувати існавляється мавл заплянував провінційний уряд Мадрасу (Індія), діставши на це згоду центрального уряду Індії. 100,000,000 мавл в Індії завдають велику шкоду хлібам на стеблі, але їх ніхто не сміє чинити, бо гіндуська релігія вважає їх за священні тварини.

● „Приватні капіталовкладення в Ізраїлі" це близькує слухами нагода". Такий висновок зробила комісія американсько-жидівських бізнесменів, що викала була до Ізраїлю студіювати це питання з доручення Сіоністської Організації Америки.

СВОБОДА SVOBODA

UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1883
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$ 5.25	Six months	\$ 5.25
На три місяці	\$ 2.75	Three months	\$ 2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:			
Foreign and Jersey City Rates:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$ 6.50	Six months	\$ 6.50
На три місяці	\$ 3.50	Three months	\$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):			
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):			
На рік	\$ 3.00	One year	\$ 3.00
На пів року	\$ 2.00	Six months	\$ 2.00

За кожен зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРИНЦИПИ, ПОЛІТИКА ТА ІНТЕРЕСИ

Принципи, політика й інтереси, без уваги на те, в якому порядку їх ставимо та якої важливості їм надаємо, повинні — в нашому розумінні — йти не тільки впарі, але й творити одну гармонійну цілість. Не може бути теж сумніву щодо важливості цих понять, з огляду чергування важливості. Ясно, що принципи визначають нам мету, отже політика повинна б іти в інтересі тих принципів. Годі собі уявити парадокс, що ми визнаємо, наприклад, принципи демократичних вольностей і прав, формально базуються і декларуємо принципи християнської моралі, величимо принципи західної цивілізації, а в практичній політиці всі ці принципи заперечуємо або діємо вразно на їх шкоду.

Серьозну колізію між принципами, політикою та інтересами можна спостерігати тепер в поведінці Англії. Клясичним прикладом на це може послужити її відношення до червоного Китаю. Принципово Англія без сумніву є проти комунізму в Китаю, але інтереси вимагають не тільки визнати його, але й вславити, якщо не безпосередньо то посередньо допомагати йому, хоча політика так склалась, що треба було вислати англійських воєнків, щоб воювали проти тих же китайських комуністів в Кореї.

Недавно офіційний представник британського уряду, міністер Шокарс, заявив в Палаті Громад, що Велика Британія не може дозволити собі на перерванні торгівлі зі СРСР, встановити до його сателітами. Це сказано у відповідь на американські заходи, щоб припинити або бодай максимально обмежити вивіз до СРСР стратегічних матеріалів, що допомогли б Кремлю розбудувати його воєнну машину на загибель і загрозу світу. Конкретно, Британія все ще вислала велику частину свого експорту машин та інших промислових продуктів до СРСР. В першій половині ц. р. це 1,19 загального британського експорту пішло до СРСР.

Правда, цей "бизнес" не є односторонній. Майже третину всього свого імпорту збіжжя і це більше дерева Британія привозить зі СРСР. Тому теж робиться закиди, що американський Конгрес дивиться тільки на те, що йде на Схід, але не бачить того, що приходить зі Сходу, очевидно в торговельному розумінні. Автім, це відноситься не тільки до Англії, бо теж багато інших європейських країн кажуть, що вони "мусять" торгувати зі СРСР в своєму власному інтересі, хоча це противиться не тільки їхнім принципам, але й є вразно проти їхньої політики. Франція "мусить" посилати Совтам хемікалі, а Норвегія алюміній за польське вугілля, Західна Німеччина не може обійтися без східно-німецького збіжжя, за яке вона мусить платити важливими промисловими продуктами й у висліді східно-західної торгівлі в Європі вносить це біллон доларів річно, а насиченого совтським хлібом британського воєнка може при нагоді вбити вироблена британською машиною совтська куля.

Чи існує будь-яка розв'язка такої аморальної колізії між принципами, політикою та інтересами в теперішньому світі? Без сумніву існує, але світ в своїй політиці є занадто аморальний, щоб мотти на неї рішитись. Бо торговельний обмін між Сходом і Заходом не тільки не мав би в собі нічого аморального, але навпаки, був би найбільш побажаним розвитком для добра заінтересованих народів, якщо б в Кремлі не сиділи злочинні амбітники на володарів світу. Тільки кінець їхньої влади і тільки визволення поневолених ними народів може врятувати світ від усіх цих колізії та комплікацій між принципами, політикою та інтересами і створити здорові передумови нічим необмеженого прогресу. Ведена Злученими Державами акція торговельно-господарської блокади проти совтської імперії без сумніву змагає до такої кінецьової мети і тому навряд чи будь-яким, "інтересом" можна виправдати британське становище до тих заходів.

Альтернативи переговорів в Каесонґ

Переговори альянських і фронтів лінії, що дає альян-комуністичних в і с к о в их представників в справі перемир'я в Кореї ведуться в Каесонґ вже від півтора місяця, але надії на їх результат сьогодні чи не менші, ніж були започатку. В цілому перебігу попередніших переговорів вражає те, що називають „злою волею", і це виключно з боку комуністів. Альянти від самого початку йшли назустріч комуністичним побажанням і пропозиціям, якщо ті не відносилися до принципівих справ, від яких не можна відступити. Альянти погодилися на протиставлені їхнім пропозиціям місце переговорів, вони жадної справи не ставили так, що не дозволяло б на відповідні „поправки" і „доповнення", якщо це мало б „рятувати лице" комуністам та уможливити їм вийти з тим „лицем" з цілої воєнної авантюри, що посталала виключно з їхньої вини. Цілком інакше поведіли комуністи. Від самого початку вони мають єдину і виразу мету: якнебудь підвести альянти, використати їхню добру волю проти них та хитрощами здобути те, що не пощастило їм здобути силою: Корею. Вони запропонували „нічий" Каесонґ на місце переговорів, але як тільки в ньому з'явилася альянська делегація, виявилось невдоволення, що це місце попередньої ночі зайняли комуністи, а приїзд альянської делегації сфільмовано, наче б це вони переможено та прийшли просити миру, хоча фактично справа мається цілком навпаки. Опісля пішов „випадок" за випадком, що в супроводі забраної комуністичної пропаганди мас переконувати навівних в світі, зокрема в Азії, що це альянти „саботують" переговори, що це вони „порушують" договори зобов'язання та що це вони не хочуть замирення.

Таку поведінку комуністів двоєко оцінюється в альянських колах. Одні вважають, що комуністи, значючі альянське прагнення миру, намагаються в той спосіб добитись для себе якнайбільших користей в постановках про перемир'я, а інші переконані, що комуністи жадного перемир'я не бажають, що теперішні переговори вони намагаються використати тільки як передішку та змобілізувати нові сили для нового успішного наступу.

Які ж альтернативи такого стану речей на переговорах в Каесонґ? З поведінки альянтів можна вносити, що при всьому їхньому широчому бажанні замирення вони ані трохи не вірять комуністам і на всі твердження, обіцянки, зобов'язання і заперечення вимагають — гарантії. Самі переговори застрягли на „мертвій точці" суперечностей щодо демаркаційної лінії. Комуністи не відступають від свого домагання, щоб вона була встановлена на 38-ї паралелі. Але альянти зі свого боку не бачать там жадних реальних гарантій вдержання перемир'я і тому рішучо обстоюють, щоб така лінія була встановлена на теперішній

фронтів лінії, що дає альян-комуністичних в і с к о в их стратегічній можливості оборони на випадок, якщо комуністи хатили повторити свій напад. В альянських політичних і військових колах важиться приблизно по половині можливості успіху або неспіху переговорів в Каесонґ. На випадок успіху, альянти подбають, щоб досягнене перемир'я було теж відповідно гарантоване реальною силою, а не тільки словесними запереченнями та „врочливими зобов'язаннями", які мають для комуністів вартість минулорічного снігу. Натомість, вважається

майже за певне, що коли б переговори розбилися і прийшло знову до „повної війни" на фронті, тоді цієї війни вже не пощастило обмежити тільки до Кореї і вона поширяться не тільки на Китай, але по найбільших пра в доповідностях і на Советській Союз. Це з тої простої причини, що комуністи не можна перемогти в самій Кореї, залишивши в спокою їхні „протеговані бази" в Манджурії. Дальший розвиток мусів би піти по лінії колишніх стратегічних і політичних міркувань ген. Мек-Артура.

Це є альтернативи теперішніх переговорів в Каесонґ. Право вибору є виключно по боці комуністів, бо альянти не тільки словами, але й ділами цей вибір зробили, вибираючи ясно і невдвозначно мир, але узалежнюючи його теж від самого вибору комуністів.

А. Луцьків

ДРУЗІ СССР.

Незначні зміни в державній організації Росії за останні 34 роки, значення яких поза кордонами цієї країни надзвичайно перебільшено і в надмірних захвалюваннях перецінено комуністами та їхніми симпатиками, викликали в окремих колах населення поодинокі країнах світу певну зашкваліленість до російських справ. Це зацікавлення деякими групами іноземного населення, а ще в більшій мірі бажання комуністичного проводу Росії всюдю поширити свій вплив спричинили виникнення в цих же країнах організацій, які складаються з осіб, що симпатизують Москві. Ці організації існують під назвою „Товариства Друзів СССР".

Друзі Москви — це в більшості ті, хто хотів би перевести московську практику в свої країни, в чому їм в останній час теперішні уряди чинять багато перешкод. Ім, переважно, радиться не займатись на своїй батьківщині московськими „правами", а, найліпше, вийхати на постійні досліді до „соціалістичної батьківщини". Та всі ці друзі Москви десь в глибокій своїй „душ" несуть це багато невдовір'я і підсвідомого, інстинктивного страху до соціалістичних експериментів СССР. Вони, просто, такі невпевнені в тому, що там благополучно вціліють, а тому знаходять, що для них найзручніше такі лишатись дома.

Цілком певно, що більшість з них ще й до цього часу не поставила перед собою ясно і з усією відповідальністю питання про те, на що вони прагнуть обміняти свою батьківщину. Бо коли б вони хоч на коротку мить зпівставили державну культуру демократичного управління з деспотичним варварством московського стандартного бюрократизму, то сумніви у виборі зайві. Між вільними взаєминами держави з населенням в демократичних країнах і брутальністю совтського урядового хамства сумніви у виборі непотрібні. А додавши до цього всього ще й матеріальну забезпеченість та загальний добробут населення у вільних країнах і безконечні злидні, нужду та без-

влас крам затонув. Оце справжня польська пригода!

Вісвє крам затонув. Оце справжня польська пригода!

ВЕЛИКЕ В МАЛОМУ

Малесенькі нотатки в три рядки летітом — то хроніка українського „життя" по всіх закутках земної кулі, скромно примічена в куточку газети. До неї варто приглянутись ближче й уважніше. Уже перший тиждень такої уваги до цієї „української хроніки" про малі непомітні діла малих непомітних людей розгортає перед читачем по своєму величю і варту подиву та захоплення картину. Ця непомітна українська людина є скрізь: на островах Полінезії і у Лондоні, в Танганьїї серед африканських джунглі і в Парижі, на висококоріях Перу і у Вашингтоні, в степах і містах Австралії і в Берліні та Мюнхені, в Абесінії і Канаді, на Новій Зеландії і в селах та містах Англії, на шахтах і університетах Бельгії і в хащах Нью Йорку, Буенос Айреса, Ріо де Жанейро... По всьому широкому світу твориться українська еміграційна одисея. Що роблять ті люди? Як почують себе? Чи мають час після тяжкої боротьби за новий осідок і прожиття на справі інші, загальні — громадські і культурні? Чи не замкнулись у своєму особистому кутку і гетто?

В „трех рядках" хроніки трудно про все це сказати. А всеж — як багато ті рядки промовляють! Оце наші люди в Австралії, ще не маючи власних мешкань, з першого ж року поселення влязся будувати чи купляти „народні

тизм ні в якій мірі не менше, а це далеко більше як німецький націонал-соціалізм чи італійський фашизм гальмував і гальмує вільний розвиток людства в напрямку створення і зміцнення демократичного самовизначення і самовпорядкування народів. Вже саме його довгочасне існування коштує десятки мільйонів людських жертв.

Історія недавнього минулого показує, що комуністи навіть за короткий час в окремих державах дотримують універсального правила сучасної російської політичної поліції: „мертві революції не шкодять", фізично винищили сотні тисяч і мільйони „ворожих", „сумнівних", і „підозрілих" на їх „погляд" людей. До цього варт нагадати з трох місяців червоного терору на Україні, Кубані й Дону в 1920-1921 рр. та розстріли „контрреволюціонерів" і „буржуазії" в містах, урядово організовані голоди на Україні, масові замордовання в катинях НКВД (Вінниця, Харків, Юзівка і ін.) — все це страшний шлях на Голготу українців і інших народів, підкорених російськими комуністами. Всі ці жахи нечуваного тортуру і страждань підсовтської людности, покищо, на горі людства, примовчані сторінками з недавнього минулого і сучасного комуністичної деспотії.

А скільки ще мільйонам ліпших людей цієї комуністичний молюх відбере життя на основі свого „правосуддя"?

(Закінчення на стор. 3)

М. Заклинський. ЧОВНАМИ ПО РІКАХ ПОЛІССЯ

Кожний човен борюва з увіялами на свій лад, відповідно до своїх примет чи недостач. Найменше даних мряється з бурєю мав наш малий човник — Скоб. Він пропущав нещільним дном воду і часо приходилося підчас мандрівки вичерпувати її, або вилити, приставши до берега. Тепер підчас бурі не було ніякої змоги позбутися цієї води, серед озера, бо Скоб поміщав усього три особи. Один мусів бути весь час при стерні, а два при веслах. Тому скатмайстер посадив тепер на Скоба, як веслярів, обох сильних волюняків і доручив їм так жваво гребти, щоб доплили до другого берега, заки він устигне перепитись водою. Човен Хортця був найбільший і міцний. Сокальська Стріла була легка і оборотна. Це давало змогу добром стерникові як слід маневрувати серед хвиль. Четвертий — човен, Беркут,

спосіб захистити човен. Коли бачив, що надходить висока хвиля, гукав: „Налігати на прави весла!" Тоді човен звертався дзьобом прови хвилі та прорізував її. Вода більше не вливалася. Човен опанував небезпеку. Спершу Хортця держалася недалеко Беркута. Скватмайстер пильно слідував за всім, що на ньому діялось. Та коли небезпека для Беркута минула, Хортця з великою шкорою подалася своєю дорогою. Ми відіткнули свободні і розглянули по озері. Під глухий і повсюдний рев хвиль і пронизливий свист вітру гуляли по поораному плесі наші човни, далеко одне від одного. Скоб майорів ген поза серединою озера. Стріла наче перескакувала з хвилі на хвилю. Здавалося, що вона в небезпеці, одначе роздивившись точніш, помітно було в її плавбі систему уміле керування. Хортця простувала повпевнено до мети. Вихор доносив інколи уривки пісні, що співала її обсада. Слабі були це тони, наче брєннія мужи або дитаче квиління посеред свисту негмагного вихру і дико, могутнього реву хвиль. Була це пісня радості, самопевности й перемоги відважних воляків: По морю, по морю, по плинних валах, Пливем на цюглистик, цюглистик змїях. За нами, за нами буйний вітер віє. Грізна Валькіріє! Ця бадьора пісня „Хор норманів" із драми Корніла Устияновича „Князь Святослав", лунала тепер над озером, і співаві її не менш відважні моряки солодких вод, упоєні величною красою озера і своєю чудовою перемогою. Тимчасом Скоба дарма було шукати на плесі. Віп стояв уже при березі. Беріг зблизвся, вразно ми побачили його й обдірали, убогі хатки на ньому. Ми дужче налягли на весла, бо й Хортця була вже близько причалу. Незабаром пристали й ми до берега, втіпнені, щасливі, досвідчені сильним бувалим раніш пережиттям. Це лише Стріла гуляла по високих фляхах. Тим козарлюгам не сплінуло було до берега. На пісківому березі дізнались ми від поліщуків, що в містечку Нобель важко щось купити. Навіть із харчів нічого тепер у крамницях немає. Крамарі везли човном, кілька днів тому, як звичайно, муку, крупу, цукор, сіль та й інше, одначе човен перевернувся і

всіх великих, картинних озер, окрас нашій батьківщині. Найкраще з них Біле. Проплили по них без пригоди, в спокійну днину. На Турії, вже недалеко Ковля плили ми попри великий монастир. Селяни сказали нам, що там живе, відбуваючи покуту, єпископ Євлогій. Він був знаний ще перед І. Світовою війною, як завзятий воєник українського руху. Він усякими способами русифікував Волинь. Також підчас революції перешкоджував, як міг східно-українській церкві стати автокефальною, себто незалежною від московської. Отож під мурами цього монастиря наші човни на хвилину задержалися — і його жителі почули, може й уперше в життю, гримє: „Не пора". Вони виявились мстивними! Близько було містечко. З монастиря вислали туди напростець ченця, ми його навіть бачили в дальшій плавбі. Він повідомив поліцію і вона сплинула в містечку човни та переглядала особисті документи. Товариство прийняло цю неприємну несподіванку спокійно, бо це діялось під кінець мандрівки і поліція вже не могла перешкодити. Біля Ковля закінчили ми мандрівку святочною вагрю

і з цього міста порозідились до дому. Проплили ми за три тижні понад сім сот кілометрів. Скоро після тієї мандрівки відбулись в Галичині бурливі революційні події. Польська влада у відплату між іншим розважала Плат. Був це важкий удар для справи виховання нашої молоді. В 1930-тих роках наш Плат вів ще приховане існування, але його осяги з тих часів далеко не дорівнували осягам найкращої доби його розвитку з 1920-тих років. Живемо на чужині. Справа виховання дітей і молоді поставлена тут не добре. Часто читасмо в часописах про випадки, що лє говорять про її мораль і характер. При поборі до війська знову показується, як багато є між нею недорозвинених фізично, умово і морально. Тому мусимо займатися старанніше вихованням нашої молоді ще з дитинячого віку та піддержувати організації, що цим займаються — в першу чергу Плат. Треба уможливити Платові гарний розвиток, щоб він наблизився хоч трохи до того високого рівня, на якому стояв він на Західній Землях у 1920-тих роках. (Закінчення)

ДЕМОКРАТІЯ, УРЯД ТА ОДИНИЦЯ ПАМ'ЯТІ ЄПІСКОПА ПЛАТОНА

Ця стаття є другою статтею із серії на теми побудови правління в Канаді, відношення одиниці до уряду, ролі політичних партій і принципів свобод людини, застосовуваних у канадській демократії. Ця стаття вийшла в редакції „Канадської Сцени“, використовуючи інформаційні публікації Відділу Канадського Громадянства в Оттаві, Ради Канадського Громадянства в Канадській Асоціації для Освіти Дорослих.

II. Федеральний уряд

Згідно з канадською конституцією — тобто з Актом Британської Північної Америки — наш центральний уряд побудовано на федеративній базі. В тому часі, коли обмірковувано справу створення канадської конфедерації, висушено теж пропозицію прийняти одноцілу (централістичну) форму нашого правління на зразок В. Британії. Однак цей проєкт був непридатний для Канади з уваги на географічні ускладнення та різні потреби людей у різних частинах нашої країни.

Власне федеральна система правління була подумана на те, щоб дати провінціям і центральному уряду певні специфічні прерогативи та уникнути надмірної централізації. Так отже провінції відають справами освіти, шляхів, муніципалітетів, встановлюють та утримують публічні й приватні школи, лікарні й заведення для умов хворих, реструктурюють подорожжя, контролюють продаж алкогольних напівків і ведуть адміністрацію судівництва.

До компетенції обох урядів — федерального й провінційного — належать справи хліборобства, імміграції, здоров'я, добробуту, копалин, праці, ресурсів і публічних робіт.

До виключних прерогатив федерального уряду належать: контроль міжпровінційного транспорту (літучого, залізничного, судноплавного), пошта, державна оборона, валютна справа, банки, натуралізація і мігрантів, карне законодавство, торгівля, промисел і мореплавання.

Федеральний уряд складається з виконних та законодавчих органів. У склад виконних органів входять: Генеральний Губернатор, Прем'єр міністрів, Кабінет міністрів. Законодавчим органом є парламент, що складається з сенату й палати послів. Парламент є під кожним оглядом найвищою владою.

Виконні органи

Генеральний Губернатор номінально є головою канадської держави і репрезентантом британського короля у цій країні. Однак він дуже рідко виступає у цій ролі і то на відповідну пропозицію прем'єра й міністрів. Генеральний Губернатор для Канади номінує король, але тільки за відомою канадською радою.

Хоча головною функцією Генерального Губернатора є функція зв'язку між канадським урядом і Британською Короною, то все ж таки він не репрезентує в Канаді британського уряду. Цей обов'язок сповняє Британський високій Комісар, який не має кожного відношення до канадського уряду і фактично є „британським амбасадором“ у Канаді.

До обов'язків Генерального Губернатора належить іменування прем'єра, якщо б зайшла така потреба, нпр., у випадку смерті або уступлення урядуючого прем'єра, або у випадку димісії цілого уряду. Та це є лише формальність, бо партія, яка має більшість у парламенті, звичайно обирає собі нового лідера і він стає автоматично прем'єром. Прем'єр є звичайно лідером політичної партії, яка має більшість у палаті послів.

Кабінет міністрів складається з міністрів, що їх добирає собі прем'єр, а іменує Генеральний Губернатор. Кабінет є власне тим органом правління, який планує і веде цілу політику. Приймає звичай, що його дуже гостро дотримуються в Канаді, хоча він не є конституційним законом, а саме — міністром може бути тільки член парламенту.

Законодатні органи в Канаді складаються з сенату й палати послів. Сенат є вищим законодавчим тілом, складеним із 102 сенаторів, що мають номінацію на ціле своє життя. Сенатори репрезентують усі частини Канади у такому цифровому відношенні:

- Нюфаундленд, Нова Шотландія, Нью Брунсуік й Остров Принца Едуарда — 30; Квебек — 24; Онтаріо — 24; Манітоба, Саскачеван, Альберта, Брит. Колумбія — 24.

Кандидати на сенаторів мусять мати такі кваліфікації: а) бути британським громадянином; б) мати принаймні 30 років; в) посідати власне нерухоме майно, вартості \$4,000; г) бути мешканцем цієї провінції, яка його висуває на кандидата.

Палата послів складається з 262 послів, обраних мешканцями виборчих округів, на які поділена ціла наша країна. Посли є представниками народу та сповняють державні обов'язки в імені цілого народу.

Послів вибирають на означений час і в такій самій спосіб, як і послів до провінційних парламентів. Політична партія, яка здобула в виборах більшість, звється урядовою партією, а її лідер стає прем'єром. Звичайно така партія має виразну перевагу над іншими партіями в палаті послів. Посли, що вийшли до парламенту з виборчого списку інших партій, є членами опозиції.

Лідер політичної партії, яка має після урядової партії найбільше число голосів, має титул лідера опозиції. Це дуже замітний факт канадської демократії, що лідер опозиції парламенту признає законно платно із державних фондів.

Основний канадський закон вимагає, щоб парламент збирався бодай раз на рік для обміркування державних справ. Всякий проєкт закону треба вносити в сенат чи палату послів у відповідній формі законопроєкту. Якщо палата послів і сенат приймуть його після трьох читань, то це треба підтвердження Генерального Губернатора або його заступника, щоб прийнятий законопроєкт став законом. Якщо одна палата (або палата послів) поробить поправки в законопроєкті, що його вже прийняла палата послів (згляди сенат), то поправлений законопроєкт мусять бути схвалені як раз першою установою, а потім отримати підтвердження Генерального Губернатора (т. зв. королівська санкція).

Законопроєкт у сенаті чи палаті послів може бути внесений будь яким членом парламенту — звичайним або міністром. Виняток становить тільки законопроєкт про підвищення податків або державних витраток. Його можна вносити тільки в палату послів, а внесоючим мусять бути міністр. Очевидно і той законопроєкт мусять пройти потрібне читання в обох палатах, а потім отримати „королівську санкцію“.

Бути членом Українського Пароудного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найвідоміші українські сили в один ідейний монолог та поставила його на службу нашим країнам та нашому повсюдному українському народові.

5-го цього серпня в м. Торонто спочив в Господі Пресвященний Владика Платон, Єпископ УАПЦ, який кілька місяців тому прибув з еміграції до Канади.

Єпископ Платон, в м. Павло Артем'юк, народився в 1892 р. на Холмщині в селянській родині, з якої вийшов в життя з твердим прийняттям християнської моралі та широго любов'ю до української народної традиції.

Скінчивши Учительську Семінарію та Учительський Інститут в м. Вильно в 1915 р., Покойний, після двох військових років, не зміг відразу віддатися улюбленій ним педагогічній праці, а покликаний до царської армії переносив кілька років військову службу в різних частинах армії, а покликаний до війни став працювати як вчитель спочатку на Волині, а пізніше в м. Веретні на Поліссі, де очолював і провадив єдину на Поліссі Українську школу ім. Олександра Стороженка аж до часу закриття її польською владою.

Одночасно з обов'язками сучасного професійного, він активно працює на культурно-освітній в Веретніському Т-лі. Протягом разом з видатними народними діячами і будителями Полісся д-ром В. Дмитрюком, адвокатом Василем і Володимиром Кривичами, суддею Соловйовим, д-ром Т. Олексюком та Крижанівським.

Як людина глибоко віруюча, Покойний близько приймав до серця справи повсюдної православної рідної Православної Церкви, докладаючи всіх зусиль до повного її розмокслення.

В 1936 р., після належної підготовки з теологічних дисциплін та зложення відповідних іспитів, Покойний прийняв священство і одержав єпископату парохію Новоселів в Рівненському повіті на Волині.

Під час своєї душпастирської праці виявив себе, як ревний душпастир-народник в повному значенні цього слова. Це, звичайно, не могло залишитися без уваги з боку польських властей, від яких довелось йому перенести багато всього роду утисків та переслідувань. Пізніше також і від більшовицьких властей зазнав немало лиха, під час панування яких на Волині від розриву серця померла його дружина.

Вже при німцях, в 1942 р., православно українське духовництво і громадянство Заславщини (підсоевська Волиня), звернувшись з проханням до Владика Митрополита Полікарпа — признаючи до м. Заслава окремого єпископа, Митрополит Полікарп уважно віднісся до його прохання і в цьому ж році був висвячений в Київському Архидієцесійному Соборі о. Павло Артем'юк на єпископа Заславського, з наданням чергового імені — Платон.

Однак новоназначеному єпископу Платону не довелося осісти в м. Заслава, бо справа Української Автокефальної Церкви вимагала, в протиную зростаючій Автономній Православній Церкві, створення окремої Рівненсько-Криворізької Єпархії (з доданням їй Заславського повіту) з місцем осідку в м. Рівне, що тоді було резиденцією німецького катя України — райхскомісара Ерика Коха.

Осідаючи в Рівному, єпископ Платон, на скільки це було можливе, розвивав живу діяльність на славу та користь Української Православної Автокефальної Церкви та українського народу. Вула це праця дуже тяжка і дуже відповідальна, бо це був час, коли треба було змагатися майже за кожну парохію, майже за кожну церкву, виселімопуючи їх з-під впливу зростаючої місцевої духовщини. Це був, врешті час, коли Покойному Владика доводилося боронити не тільки душу, але й життя свої пастви, яка була під постійною загрозою тяжких репресій та розстрілів з боку жорстокого німецького нацизму.

Вороже наставлення консервативного зростаючого духовництва, а особливо вороже наставлення німецької окупаційної властей в сильній мірі паралізувало нормальний розвиток церковно-громадського життя в Рівненсько-Криворізькій дієцезії, створюючи атмосферу не дозвешення. Однак єпископ Платон на цьому своєму високому і відповідальному пості виявив особливу мужність і характер, пачоючим приклад і своєю духовничою та вірним до витривалості і терпеливості.

Варському місті Вед-Кісінген. Тоді також немало довелось йому знанати лиха від репатріаційних советських комісій, що кінце намагалися репатріювати його.

З організацією спитальних таборів під опікою УНГР, Покойний Владика Платон першій з ієрархів УАПЦ, працював до організування духовної опіки по таборах. Першим таким табором був Швайнфурт в Венаві, який Владика Платон кілька разів особисто відвідував та крипив на душі і розвивав несамовитий страх перед можливою репатріацією з душ змучених і стезраних спитальних. Тривав згодом з відносним підданієм церковно-громадським, Покойний Владика цілий час виконував обов'язки Секретаря Священного Синоду і Соброру Єпископів УАПЦ, якими тим самим великий благодійний вплив на всі справи нашої Церкви.

Крім архіпастирської і адміністративної праці, Владика Платон присвячував особливо багато уваги видавничій справі, видавши разом з Синоду цілий ряд корисних книжок та підручників, а Сам не втомлювався працювати над перекладами богослужбових текстів з церковнослов'янської на живу українську мову. Ці переклади, що друкувалися на циклопості і розсилалися як українським парохіям, дуже допомогли в читанні церковнослов'янським на місцях, а також і в майбутньому будуть допоміжними при праці по скориндуванні всіх перекладів українських богослужбових текстів.

Паства сердечно ставилася до Покойного Владика Платона, як в Україні, так і на еміграції, бачучи в його особі відданого служителя Престолу Божого, широкого українського патріота, людину праці і обов'язку, а найпаче ідеальною скромно і всім доступну.

Тяжкі переживання, яких довелося зазнати Покойному Владика Платону, як в Україні, так і на еміграції, — в сильній мірі підірвали його здоров'я і передчасно звели в могилу.

Нехай же Милосердний Господь упокоїть душу раба свого єпископа Платона в оселях небесних з усіма праведними!

о. С. Гаюк

ВЕЛИКА АНЦІЯ НАРОДНОГО ФОНДУ

Українці! Громадяни! Українська справа, як це відомо Вам з преси, набирає нині актуальності. Потрібно пошлени акція й всебічна праця, а для її ведення потрібні кошти! Український Народний Фонд в цих днях закінчив розсилку листів із закликами. Нині перед Вами лежать записки й готові конверти. Не відкладайте і не задержуйте їх! Виспішіть негайно вислати Ваш Національний Даток! Виспішіть частину Датку, якщо тяжко Вам сплатити відразу цілий! Але не відкладайте і не задержуйте! Від кожного з Вас, — від нас усіх, — залежить успіх нашої справи!

Кураторя Українського Народного Фонду

ВІД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

Український Народний Фонд одержав кілька запитів від таких осіб, що дістали по два або й більше листів із закликами і конвертами Фонду. Достичні особи уявляють це наслідком помилки як негодують.

З цього приводу пояснюємо, що про такі — зрештою нечисленні — випадки Фонд знає. Це сталося цілком свідомо та з причин опадло-стесних, бо вилеїмування з десятих тисяч таких листів таких подвійних або потрійних адрес не було б виправдане ні під оглядом фінансовим, ні з боку економії часу. У всіх таких випадках Фонд числить на засаду поміч патріотичних громадян та на їх вірогідність, що вони такі листи передадуть або перешлють на адреси своїх знайомих, що на їхню думку не отримали таких листів.

В той спосіб Національний Даток стане дієсно загальним, а Фонд буде напорядку народним. Про нього будуть знати всі: і ті, що читають пресу й ті, що її не читають, бо Національний Даток повинні платити не тільки ті, йшли свідомі й активні наші громадяни, що й поза тим несуть жертви матері-

яльні і своєю працею, але й ті українці, що їх менше видно на поверхні національного життя, що адреси їх незнані. Таким чином можна буде обопити якнайширший загал української спільноти в Америці та осигурити бодай частинно мети, щоб ані найменша частина українського громадянства не уникла від несення національних обов'язків тільки тому, що про них не була належно поінформована.

З тою метою в цьому році УНФонд долучить до листів по дві конверти, другу для таких власне громадян. Ця справа при широкій співпраці українського активного загалу може мати поважне значення. Тому вже було виставлено прохання, щоб що другу конверту наших прихильників передали чи перешлють своїми знайомих, сусідям з відповідним поясненням.

Що ж торкається тих нечисленних осіб, що дістали від Фонду по два й три листи, то переважно це визначні громадські діячі, із широкими зв'язками і тому треба сподіватися, що вони легко можуть примістити надіслані їм записки й конверти. Про це раз просимо їх на цьому місці.

Між іншим мала дотерпівши практика показала, що розсилка цих листів може себе виправдати: в одному випадку другу конверту використав американець, не українського роду, який у той спосіб уважав виявити свої симпатії до праці УНКА, згд. до української справи взагалі!

Кураторя Українського Народного Фонду

це не випадковий знайомий, це до певної міри рідня; дружити — це у великій мірі споріднювати духом, а в житті співпрацювати. Нам, решткам недовикористаних і недовикористаних жертв комуністичного деспотизму в ССР, а це значить, найліпше обізнаним і найпошлюдовішим ворогам московських комуністів та їх спільників в інших країнах, найпошлюдовіше видно з усіх боків як комуністів, так і їхніх прихильників, де б вони не з'являлись і якими словами та обіцянками не приваблювали б до себе всіх легковірчих на слово, мало досвідчених у взаєминах з ними людей. Нам цілком ясно, що питання про друзів ССР стало важливою міжнародною проблемою, котра уже чекає на своє вирішення. Зближення з ССР має воюди звичайний заурядний початок і невблагально жорстокій кінцеві. Во бути справжнім другом ССР — це значить, в кінці кінців, неминує стати на шлях злочинної діяльності проти своєї батьківщини, бо кінцевому мірсі кожного друга російського комунізму є бажання побачити полки советських салдат на теренах їхніх країн, як „визволителів“ з-під влади тепер там існуючих урядів.

Комуністична і прокомуністична діяльність, де і як вона не проявлялася б, — всюди з'являється злочинно. І в кожному комуністі кожний демократичний уряд, кожний людяний громадянин своєї країни мусять бачити (як що не хоче бути сліпим!) злочинця, звичайно різної міри й ваги, в державному та громадському житті свого народу. Щоденна комуністична діяльність всюди є шкідлива і загрозна для волі і незалежності.

Та поскільки комуністи всюди з'являються лише незначною меншістю серед людності, то не можна ж і на далі терпіти та допускати, щоб меншість нав'язувала народам свою жорстоку неволю й керувала ними на основі демagogії, брехні та безоглядного терору.

Поряд з цим виникає питання про різницю між комуністами та друзями ССР, і чи взагалі вони одні від других відрізняються. Як нас переконли-

У СПРАВІ „ПОВІДОМЛЕННЯ УПРАВИ УВАН У ЗДА“

Повідомлення УВАН може викликати серед непоінформованих одиниць українського загалу в Америці враження, що УККомітет поінформовував американських українців неввірно про „Фонд Вільної Росії“. Тимчасом це не так, бо УККомітет у своєю Комунікати стверджує:

1. що Фондація Форда є відома зі своїх культурних і гуманітарних цілей і
2. що „Фонд Вільної Росії“ хоч і уфундований фондами Форда, діє самостійно і вже самою своєю назвою наставляє американську публіку опінію в напрямі прихильності для відбудови неповідлої російської імперії.

Про „Фонд Вільної Росії“ вислово УКК такій погляд між іншим тому, що цей фонд очолює п. Джордж Кеннан, який опублікував у журналі „Foreign Affairs“ за квітень 1951 р. відому статтю під назвою „America and the Russian Future“, в якій заявляється за неповідлою будучою демократією Росії, а становить Україну в Росії порівнює із і становить стейту Пенсильванія у ЗДА. УВАН вважає, що ця обставина не валяла при розгляді справи „Фонду Вільної Росії“, коли про неї в поінформовані мовчати, а гадують тільки про директора „Фонду Вільної Росії“ п. Дж. Фішера, який підписаний п. Кенаном, як президентом фонду. Дотерпівши розподіл допомоги із цієї Фондації казує на особині фаворизування російських установ із протиукраїнським наставленням.

В повідомленні УВАН зачеплено також „Research Programme on the USSR“, який, як відомо, є під управою проф. Ф. Мозлі з Колумбійського університету, але на який в комунікати УККомітету не було ніякого натяку.

Український Конгресовий Комітет Америки, не зважаючи чи в яких заходах збирався УВАН для зміни назви „Фонду Вільної Росії“, про що теж не має конкретних висновків в повідомленні УВАН, вже давніше звернувся в справі „Фонду Вільної Росії“ та його назви з відповідними представленнями до найвищих чиновників Фондації Форда. Досі наслідок ність відповіді на це представлення. Вони в своєму часі будуть подані до загально-го відомо.

В світлі сказаного не на місці є ствердження повідомлення УВАН про те, що УККомітет своїм комунікатом „вводить в блуд українців та шкідить українській справі“.

Український Конгресовий Комітет Америки

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Влітку двадцятих наукових праць і брошур видав УВАН у Канаді англійською й українською мовами — сказав д-р Я. Рудницький під час видання книжки редакції. Започаткували нові серії, як от „Українські учени“ (вийшли праці по польському проф. Д. Дорошенка і про О. Огоновського). В серії „Назви-знавство“ (ономастика) вийшла книжка Я. Рудницького „Канадський місцевий назви українського походження“ (друге доповнене видання). В серії „Славістика“ за фінансовою підтримкою УНФонду вийшла англійською мовою праця професора східноєвропейської історії в саскачеванському університеті Сім-псона — Імена „Русь“, „Росія“, „Україна“ й їх історичне тло, а також праця д-ра Огієнка про російсько-український словник 17 сторіччя. Тепер саме друкується в чотирьох томах „Кобзар“ Т. Шевченка за редакцією проф. Л. Вільчецького, а також праця про українців та інші слов'янські групи в Канаді. Як відомо, після смерті президента та УВАН проф. Д. Дорошенка президент УВАН тимчасово до нових виборів очолює проф. Л. Вільчецького, а генеральним секретарем академії є д-р Я. Рудницький (обидва у Вінніпегу).

● 2.500 українців виїхали минулого року з Бельгії до Канади і виділюють нові партії. Не зважаючи на те, українське громадське життя в Бельгії не втихало. В кінці липня тут відбулися дості загальні збори УДК, які ухвалили далі зміцнювати українську громадянську централізацію в Бельгії та в повільно побажання координації українського громадського життя за зразком українців у Німеччині.

● Іван Гонсет (Гонський) — видатний український вихідник, підприсем'я і дітя у ЗДА й Канаді помер в Норт Голіуду (Каліфорнія).

УВАГА! — НЮ НОРК І ОКОЛИЦЯ! — УВАГА!
ВСІ ПДТІ НА
ПЕРШІЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ „ГОВЕРЛІ“
що відбудеться дня
1. ВЕРЕСНЯ 1951.
В ГОЛОВИНІ ГАЛІ BEETHOVEN HALL, 210-214 E. 5th St. N. Y.
Крім багатогранної та різноманітної несподіваною, постарасьмося пригласити Вас чині спрди дружнього і культурного забавою, який привалятимуть чині оркестри: Мільт Олександрів, В. Босов, Вєсь Валь прикладати під проводом жанрера. — Добрий і смачний буфет під зарядом ВП. Павлів.
Початок год. 8. вчворі, до ранку! — Вступ: \$1.50. вкл. з податком Стрїя довілний!
Вітасмо Вас!
Управа „Говерлі“
П. С.: Перебіг Вало буде фільмований! — Запрошення і квитки вступу можна набувати в книгарні „Говерлі“, 41 E. 7th St., N. Y.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГЛОШЕННЯ ДО КАЛЕНДАРЯ УНС
Вже з кінцем жовтня у видавничтві „Свободи“ повніться великий Календар УНС на 1952 рік. В ньому, крім календаря та інформаційного матеріалу, багато інтересних оповідань, споминів та інших літературно-мистецьких творів найвизначніших наших авторів. Календар повніється в збільшеному тиражі та буде справді необхідною книгою не тільки для всіх наших товариств і організацій, але й для кожного громадянина. Ясно, що оголошення організації, підприємства-бізнесу, чи хочби приватної особи, поміщене в такому Календарі, матиме велику і тривку вартість, без огляду на місцевість оголошуючого, і залишиться на завжди важливим громадським документом нашого стану посідання та наших можливостей.
Щоб дати можливість скористати з цієї нагоди якнайширшим колам нашого громадянства, ціни за оголошення встановлено, як на теперішні відносини, дуже низькі: за цілу сторінку — \$50.00; за пів сторінки — \$30.00; за чверть сторінки \$20.00, а за одну восьму сторінку — \$12.50. Ціни є справді мінімальні, в порівнянні з коштами видавничтва та з прислужою і вартістю оголошень в Календарі УНС.
Всі оголошення повинні бути переслані до „Свободи“ найпізніше до 20-го вересня пр-Адміністрація „Свободи“

НОВА КНИЖКА \$3.50
„УКРАЇНА XX. СТОРІЧЧЯ“
написав проф. Clarence A. MANNING
„TWENTIETH CENTURY UKRAINE“
В англійській мові. — Сказано в ній найновішу правду про Україну. Відкриває вона очі на безодню терпіння і вершини героїзму українського народу в боротьбі за своє визволення.
Замовляти: „SVOBODA“ BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВІ ВИДАННЯ:
„В ЙОГО ТІНІ“ Нарис П. Сагайдачного \$0.75
„КОБЗАР“ Т. Шевченка (повне видання) в оправі \$3.00
Замовлення wraz з належністю надсилати на адресу: „SVOBODA“ BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРАЦЯ

ДОСВІДНИХ ПОТЕРІВ - ПРИ-
ВІРАЛЬНИКІВ, — стала праця, ве-
черами. — Добра платія:
ACE OFFICE CLEANING
307, 5th Ave, Room 1414, New York.

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ Івана Д. ВАРЧЕНКО.
Хто знає про нього, або він сам, —
прошу голоситись до:
THEODORE BONDARENKO
2142 Theodore, Detroit 11, Mich.

ПОШУКУЮ свого брата ЮХИМА
САРАШИНА, з села СМІДНІН, ма-
теїської волості, комельського по-
літупу, волницької губернії. — МІА
адрес:
Mrs. Nettie CHLYSTIUK
Libau, Manitoba, Canada

Прощу п. ради. А. ЗАЙЦЯ (Бай-
ройт), п. Г. СВИНЦЬКОГО (Бай-
ройт) і п. І. М. ЛІЩИНСЬКОГО
(Берхтсгаден) подати свої адреси.

В. ЗАХАРІЄВИЧ
1248 North Artesian Ave
CHICAGO, 22, Illinois

КОСМЕТИЧКА має до набути
лінійно-косметичні крем: від щип-
лянок, прищів, лодюток, вугри-
тощо. Дяє так різні косметичні по-
ради поштою або особисто.

MYROSLAWA MALA
948 N. Damen Ave, CHICAGO 22, Ill.

Потрібно ДЕНТИСТА
Добра нагода для українця по-
селився в малим містечку гарної о-
колиці —

Mohawk Valley
в котрим від теперішній час нема
дентиста.

Зайтересовані зголошуйтеся до:
JOSEPH A. MANCINI
Sec'y Rotary Club
St. Johnsville, N. Y.

Д-р М. МАЙЗЕЛ
лікує гострі і застарілі недуги муж-
чизн і жінок, шкірні, загальне ослаб-
лення, нерви і міхури, ревматизм,
переводить аналізу крові і сечі.

Провіряє \$3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-тої Еведжі і Юніон Сквер.
Години: Щодня 10—1, 4—7;
в суботу від 10—1; в неділі зачинено.

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697

Острі і догочасні недуги чоловіків
і жінок. Шпирі, X-Ray. Родуцтва
жизі лікуємо без операції. Переводу
аналізу крові для супружних
дозволено. — Офісний години: Що-
дня від 10 рано до 6:45 вечорі.
В суботу від 10 до 1 поноц.
Екзамінація \$3.00.

ПЛАСТИНКИ - РЕКОРДИ
УВАГА! ЗАСІБ НЕВЕЛИКИЙ!
Поспішіть придбати платівки —
(рекорди) — альбом українських
народних пісень:

1. Журавлі
2. Боже Великий, Сдиний
3. Верховино
4. Вечірній Давид
5. В'язанка нар. пісень Ч. 1.
6. В'язанка нар. пісень Ч. 2.
наспіваних муж. хором „Кобзарі“
Ціна \$4.25

Купуйте, замовляйте в укр.
Книгарні „HOVERLA“
41 E. 7th St. — New York City

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ЗМІНУ АДРЕСИ ПОДАЄ
АДВОКАТ
WILLIAM KUZMA
23 Norman Road, Newark 6, N. J.
Телефон: ESsex 2-6636.

ТЕПЕР ПОРА
ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ
САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ
І КУРСИ ІЗДИ.

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ІЗДИ АВТАМИ
Постарайтеся для Вас про екзамен
Лайсенсу. Наші учні дістають
дипломи. Помігати в одержанні
праці. Інструкції в українській
і англійській мовах. КУРСИ
ІЗДИ. ВЕ-ІПРНІ І НЕДІЛЬНІ
Інструктори фахівці. Зал. в 1916.

L. TUCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St.
NEW YORK CITY

УВАГА! — ГРОМАДЯНИ!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARKS PLACE
NEW YORK, N. Y.

подас до ласкавого відома
нашої клієнтці, що з днем
1-го Вересня 1951 р.
відкриваємо відділ
МУЖЕСЬКОЇ ГАЛАНТЕРІІ

а саме:
першої якості сорочки,
спортивні сорочки, піджа-
ки, знаної маркі:
„Jayson“ і „Fruit of the Loom“

Дальше пригадуємо, що маємо на складі власного виробу
ФІЛЬЦОВІ КАПЕЛЮХИ
в найновіших фашонах

ПРОСИМО ОТЖЕ ЗАВТИ І ПЕРЕКОНАТИСЯ ПРО ВИСОКУ
ЯКІСТЬ МАТЕРІАЛУ ТА НИЗЬКЬУ ЦІНУ!
Прощемо слухати оголошення по радіо-програми п. Мельника
кожної неділі між 7 і 8 год. рано на хвиліх 1480, (станція WHOM)
ОТВОРЕНО ЩОДЕННО ДО 8. веч., В П'ЯТНИЦІ І СУБОТИ ДО 9:30

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY

ПЛАСТИНКИ — РЕКОРДИ
НАЙВІЛЬШИЙ СКЛАД
HANUSEY MUSIC COMPANY
Market 7-3093. 724 Poplar St., Philadelphia 23, Pa.
Пишіть про безплатний каталог.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

САН ФРАНЦИСКО, Кал.

Праця відділу УКК

Жалібною академією в 25-ті рокини
трагічної смерті Головного Ота-
мана Військ Української Держави і
Голови УНР Симона Петлюри від-
бувся в Сан Франціско, Каліфорнія,
заходами відділу УККА 26-го травня
1951 р. Академія була відкритою
американським гніямом та коретким
словом Голови Відділу Н. Бачин-
ського, в якому він закликав при-
сутніх віддати пошану Головному
Отаманові С. Петлюрі і полковникові
Е. Коновальцеві. Всі зібрані в
глибокій пошани схилили голови пе-
ред великим портретом С. Петлюри
в чорних жалібнох ризах, у-
декорованою вишитим рушником та
двома прапорами (державним і пра-
пором чорноморської фальоти) та
портретом полк. Е. Коновальця. О-
бидва портрети, увіквітні жиммих
квітами, весь вечір притягали і очі
і думки присутніх та збуджували
в серцях багато спогадів і почувань.

Реферат секретаря Відділу УК-
КА, пані Маріяни Мельник, який
присутні вислухали з найбільшою
увагою, стисло, але яскраво окрес-
лив на тлі тогочасних подій герої-
чичу постать Головного Отамана,
ту велику ідею, для якої він жив, бо-
рсяся умерти, ті заповіти, які від-
повідали на те, як його мученицька
смерть спричинилася до того,
що Європа, а тепер й Америка, до-
відалася про криваву боротьбу Ук-
раїни за свою волю, а розпочата
ним збройна боротьба не припиня-
лася ніколи і зараз ті його замгані
взяла на себе слава УПА.

В другій половині свого рефе-
рату, присвяченого пам'яті полк. Е.
Коновальця, — п-ні Мельник пода-
ла біографію полковника від мого-
дних літ до моменту атентату в Ро-
тердамі та його діяльність і харак-
теристику його світогляду, дискре-
тності ті ризи, які були спільними
для нього і Головного Отамана.
Свій реферат секретарка закінчила
проханням не забувати тих запові-
тів, які залишили нам наші ге-
рої, а найбільше пам'ятати запові-
сті С. Петлюри, що вірність ідеям
є основою великого життя і що не-
обхідно учитися міцніше тримати в
руках меч, себто бути готовими до
боротьби щоб кожен був здібний
до оборони своєї культури, мови, і
повеневої Батьківщини, з'єднавши
її в Соборну Україну.

Після відспівання „Журавлі“
всіми присутніми, Славко Петренко
з великим чуттям декламував
вірш „Вірний лицар волі“, присвя-
чений Головному Отаманові, а ма-
ленька Маріяка Іскві декламува-
ла вірш „Поклінь героям“.

Пані Т. Деніс перевела збірку до-
бровільних пожертв на нагорода на
могили Симона Петлюри, що дала
\$38. П-ство Іванчуки журтували на
цю ціль ще окремо \$10, а п. Г.
Буряк (учасник визвольних змагань
і козак армії УНР та учасник Зи-
мового походу і Вазарського траге-
ді) жертвував на Віблотеку С. Пе-
тлюри \$10. Всі зібрані гроші були
переслані секретарем до Франції.

Після передавання збірки сек-
ретар зачитав вірш написаний і
надісланого спеціально на цей день
одним із найстаріших, як своїм
віком так і роками своєї еміграції,
українських громадян, паном Дмит-
ром Пухальським. Це той самий
Дмитро Пухальський, який 1897 р.
емігрував з Галичини на Гавайські
острови, де фактично попав не

на роботи, а в невідомі плян-
татори, купив зі своїми одиель-
цями (село Паушівка, чортківсь-
кого повіту). Дякуючи Д. Пухаль-
ському відомості про жалібно ста-
новище українців на Гавайях дій-
шли до Каліфорнії, далі через о.
Агапія Гончаренка до „Свободи“, а
редактор „Свободи“ о. І. Ардан зро-
бив старання у Вашингтоні і наре-
шту в червні 1900 року було скла-
сано контракти переселення з
плантаторами. Таким чином Д. Пу-
хальський при допомозі „Свободи“
визволив братів з плянтарської
неволі. Вірш під заголовком „Ук-
раїна“ звучить:

Україна мені мила. Там де я ро-
дился,
була школа дерев'яна, в котрій я
учився.

Україна мені мила так само, як
Мати,
За Україну я готовий душу-тіло да-
ти.

Як настане вже той час і тая го-
дина,
Як покличе нас у бія Мати-Україна,
Встань, Петлюро, розкажи, що
маєш робити,
Вороги нам не дають в рідній
землі жити.

Ми громада, ми до бою будемо ста-
вати
І для Матері-України волю здобу-
вати.

На пропозицію О. Мельника вша-
нували присутнього на академії
учасника визвольних змагань п. Де-
м'яна Петренка, який від командою
Головного Отамана бігав за Во-
лоду України і є лицарем залізного
хреста та членом союзу комбата-
вці, присутні одушевлено вітали п.
Петренку. Пан Петренко в коротких,
але дуже широкі і теплий словах,
закликав присутніх продовжувати
велике діло С. Петлюри, не впадати
в відчай, а сміливо і відважно борит-
ся за нашу Святию — Вілну
Україну і перемоги, та бажав всім
за кілька літ зустрітись і пом'яну-
ти Головного Отамана вже у вілно-
вому Києві. На жаль не знайшовся
нікого, хто був в Січових Стріль-
цях і міг би подати свої спогади
про свого команданта полк. Е. Ко-
новальця.

Маленька Людмила Петренко
мило-продекламувала на спогад про
українського „невідомого воїна“,
„молодого стрільця січового“
вірш „Три віночки“. Академію за-
кінчено співом „Ще не мерла Ук-
раїна“.

В місці черні, на чергових схо-
динах членів відділу УККА, сек-
ретар мав доповідь про великого гро-
мадянина України, С. Х. Чикален-
ка і ученого М. Драгоманова, а в
поміщення Інтернаціонального
Інституту, заходами відділу УККА в
Сан Франціско, улаштувано украї-
нську виставу. Той день Інтерне-
шенел Інститут присвятив „старим
і новим американцям в Сан Фран-
ціско, які збагатили культурне жи-
ття цього міста піснями, танцями і
мистецтвом, принесеними ними з
інших частин світу“.

Хоч наш відділ УККА вгавав
зпочатку прийняти участь в цій
виставі, бо там виступали такі багаті
і державні народи, як британці, ав-
стралійці, французи, мексиканці —
ті, що мають тут своїх консулів, ве-
личезні підприємства-крамляні та
відомі в історії Сан Франціско на
протязі 100 літ, але бажання, щоб
і українське ім'я стало побіч дру-
гих націй щоб нарешті і в Сан
Франціско українське істество бу-
ло представлено, як українське, а
не мексиканське, польське чи чеське,
перемогло. Ми приступили з мали-
ми і скромними засобами, але на-
ше бажання послужити пропаган-
ді українського імені було так
велике, що ми подолали всі пере-
ходи і вишлись переможцями. Наш
куточок „Україна“ був найкращий
за всі інші, притягав найбільше
глядачів, діставав найбільше за-
питань та виявів подиву, похвал і
признань, зробив найбільше за-
яклення у відвідувачів та найбі-
льшу задріпть де-яких „братніх на-
родів“. Управа Інтернешенел Інсти-
туту прислала спеціального листа-
подяку пані М. Мельник, секретар-
ці відділу УККА, за прекрасну
улаштувану виставу і за ті пояснен-
ня, які були дані відвідувачам“, за-
значаючи, що ця вистава зродила
багато зацікавлення і багато позитив-
них коментарів. Також висловле-
но подяку нашим молоденьким пан-
ночкам М. Томорут і Л. Петренко,
які своїми танцями і співом „так
прекрасно виконали прикрасили
нашу програму“. На виставі було
багато ретей, привезених з о.
Полтави, Києва, Чернігова, Поді-
лля, Заліщиків, Покуття, а були й

Українська мистецька виставка в Сан Франціско, Каліфорнія

нові, вже з „таборів“, починаючи
від столітніх полтавських і кий-
вських килимів і плахт і кичаючи
найновішими таборними виробами.
Були теж ретей виконані украї-
нцем вже в Каліфорнії, а це мар-
тине відомого мистця В. Кричен-
ського та доповідь розмістити наші
експонати. Найбільше зацікавлення
і захоплення відвідувачів виклика-
ли: писанки, вишивки (особливо
жіноча сорочка з Кам'янець-Поді-
льського, шита низинкою і чоло-
віча — копія сорочки гетьмана
Павла Полуботка, про боротьбу я-
кого з „неситим царем“ і смерть
принягдію розказувалася) і бан-
дура. З картин артиста В. Кри-
ченського, серед яких були кра-
сиві українського степу, Дніпра,
хатки, вітряки, колядники, найбі-

льше звернула на себе увагу дів-
чинка Св. Софії з частиниою Софіїв-
ської площі та пам'ятником В. Хмель-
ницькому і портрет І. Мазепи. Все
це давало нагоду розказати про
той другий період української іс-
торії, її боротьбу і її видатних геть-
манів, письменників, поетів. Пре-
красна колекція писанок, з дуже
цінними гудульськими екземплярами,
була принесена паненою Т. Де-
ніс, яка давала всі детальні по-
яснення про походження, символіку
і їх писання.

Після літніх ваканцій відділ УК-
КА планує ушанувати пам'яті ве-
ликого гетьмана І. Мазепи (в по-
чатку вересня), а в жовтні допо-
відь про війське заповорожжє, іс-
торію Січі, від засновання до зруй-
нування, та про УПА.

СВЯТО ОБЖИВНИВ — ДЕНЬ У.Н.ФОНДУ

В Старому Краю таке свято бу-
ли б назвали святом обживнів. В
Нью Йорку Об'єднаний Комітет на-
звав його „День Українського На-
родного Фонду“. Всі знаки на
себї й на землі вказують, що свя-
то буде надзвичайне. Передовим
термін с'ята: 16 вересня, коли у-
ступить, нарешті, оця моворічка
„мокра спена“ і прийде погідні,
прохолодні осіні дні. Далі — міс-
це свята — прекрасний затішний
сад, а разом з тим — недалеко
від центрів міста — Maple Grove
Picnic Park — 46th Ave & 160 St.,
Flushing, L. I. І нарешті, — у-
порядник свята — Комітет Об'єд-
наних Українських Організацій
міста Нью Йорку. Фірма всім відома,
вона говорить сама за себе.

Яке ж завдання свята?
— Переконати, значайно, забавити-
ся, освіжитися на чистому повіт-
рі, зустрітись із знайомими, —
словом, як у нас кажуть, „розір-
ватись“.
Це приміна половина свята. Але
є й друга, — може менше примі-
на, але за те дуже корисна, гро-
мадська.

А саме, Комітет Об'єднаних Ор-
ганізацій задумав дати нагоду в
цей день — 16 вересня — У День
Народного Фонду, коли усі но-
воріччя відбудуться тут, щоб ми
мали сплатити свій Національний
Даток і ті, що не дуже мають часу
їти на пошту або купувати чеки.

Для цього будуть зроблені всілякі
удогіднення: Даток будуть прийма-
ти тут же, за столами, уповнова-
жені особи, отже всяка пошта, бан-
ки, бланки й інші моні-ордери від-
падатимуть.

Далі буде це робитися громадою,
гамірно, весело, — так що всілякі
непримітні почуття, які охоплюють
кожного порядного громадянина,
коли він платить податки, будуть зве-
джені до мінімуму.

Навпаки, кожний громадянин —
чи то з гора, чи з радости, що по-
бувусь клопоту, тут же може „осві-
житися“, про що дбайливо і нале-
жно „буде постарано“.

ІРИНА АРТИМ
ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ
ПОЕЗІЯ
в кольоровій окладці
40 поезій. 75 сторіч.
Ціна 25 ц.
Замовлення слати до:
„СВОБОДА“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ПРИ ЗМІНІ МІЖКАННЯ В НЬО ЙОРКУ
АБО ПЕРЕСЕЛЕННІ ДО СТЕЙТІВ:
NEW YORK — PENNSYLVANIA
NEW JERSEY — CONNECTICUT
КЛИЧТЕ УКРАЇНСЬКЕ
ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. В. ВОГАЧЕВСЬКОГО
335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2484

ЗА ПІДПИСАННЯ ДОГОВО-
РУ О. Н. ПРО ПРАВА
ЛЮДИНИ

Денвер, у стейті Колорадо.—
Професор, д-р Чарлс С. Джан-
сон, як керівник університету
Фіск; Моше Керен, радник ам-
басади Ізраїля з Вашингтоні й
Артур Гейс Солдбергер, вида-
вець щоденника Нью Йорк
Таймс, взяли участь у кінце-
вім засіданні Інституту Світо-
вого Справ, улаштованим ста-
ранням Фондації Суспільних
Наук при згаданому універси-
теті. Вони дискутували про
„Збереження і Розширення
Прав Людини“ і прийшли до
спільного висновку, що ЗДА
повинні підписати договір про
Права Людини, ухвалений Е-
кономічною та Суспільною Ко-
місією Об'єднаних Націй. Ко-
ли Америка відмовиться під-
писати цей договір, тоді світ
буде думати, що Америка не
обстоє серйозно тих прав, а це
можє заломити увесь напрям
праці волелюбних країн у цій
справі, тверділи референти.

УЧИТЕЛІ ВБАЧАЮТЬ ФА-
ШИЗМ У НАПАСТЯХ НА
ВИХОВНУ СИСТЕМУ
Гренд Репідс, у стейті Ми-
шиґен. — На конвенції Амери-
канської Федерації Учителів
говорили, що численні заходи
проти системи навчання в при-
людних школах вносять замі-
шення. Тому, що за теперіш-
ні відносини нема часу на при-
людне обговорення всіх вихов-
них проблем, деякі групи кри-
тиків використовують цю наго-
ду на те, щоб запровадити в
школах фашистський систе-
му навчання. Більша частина
нагальної критики походить
від скрайних правих осіб, які
ще другої світової війни відки-
дали демократичні засади.

Кратер Чуб в північній Канаді,
глибокий 1.350 с'тп. Це прослідив
д-р Вен Міл, геолог із Торонта.
Кратер відкрито два роки тому в о-
колиці Гудсон Бей.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА
Дня 20. серпня 1951 р. помер, по
догвій недузі член Бр. св. Юрія,
Від. 160 У. Н. Союзу

ВАСИЛЬ ДМИТРИВ
Покійний уродився в селі Черче
пов. Рогатин, Зах. Україна. Був
активним членом, а давніше був
теж довший час секретарем від-
ділу. Прийшов до Бр. св. Юрія
Від. 160 в Діамайдіна Н. Н. —
Останні в святах трое дітей: Ка-
терина, Василь і онука, які є чле-
нами У. Н. Союзу. — Нехай віл-
на земля Вашингтона буде пером
для нього!
М. К., секретар

NEW YORK and NEW JERSEY
АСЕКУРАЦІЯ
Домів, склепів і убрання від огня; біжутерії, кожухів
(furs), фотографічних апаратів та убрання від крадіжкі;
вікон в склепах від розбиття як також від всяких ви-
падків в склепах і на хідниках перед склепами; автомо-
білів від огня, випадків та крадіжкі. Також асекуруємо
від всяких нещасних випадків та хворіб.

Ласкаві зголошення в справі всякого роду асекурації
та продажі і купна домів, приймаємо в нотаріальнім
Бюрі Стефана Ковбасюка.

ANTHONY SHUMEYKO
Insurance Broker
277 E. 10th Street (коло Евні А) New York 3, N. Y.

ШИФКАРТИ
ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на остан-
ній пошти.

АФІДЕВІТІ, петиції та інші потрібні документи на спро-
вадження кривих і знайомих до Америки зі скта-
льщиною та інших країв.

ПРОДАЄМО домів та всякого роду бізнесу.
У всіх справах звертайтеся до звісного
НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.

S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., (Near Ave. A.) NEW YORK 3, N. Y.

Сім жінок втіли з торми у Ве-
тукса, в стейті Алябама. Вони
перемогли настапиво, опісля злого-
вля мужчину — власника авта і
змусли його віддати їх у безпе-
чне місце. Влада вже зловила шість
утікачок.

Команда армії має готовий лік
проти маларії. Воїни в Корей діста-
ють його найшвидше, бо маларія
виває багато воїнів. Назва ліку:
прімаквін.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
У. Н. СОЮЗУ!

НАЙЛУЧШУ
Українську або американ-
ську машинку до писання

Найкраще, і найдешев-
ше зараз може бути набути в
СУРМА

Пишіть по
інформації.
SURMA
11 East, 7th St.
New York 3,
N. Y.

ПЕРЕВІЗ
пасажирів, пакунів і речей
у місті, поза
місто і на
дальшу
відстань.

ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ
Голоситесь: 6-10 ранку і 6-10 веч.
Телефон: СУ. 9-7879
M. SHULGIN TRANSPORTATION
2066 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

УЧИТЕЛІ ВБАЧАЮТЬ ФА-
ШИЗМ У НАПАСТЯХ НА
ВИХОВНУ СИСТЕМУ

Гренд Репідс, у стейті Ми-
шиґен. — На конвенції Амери-
канської Федерації Учителів
говорили, що численні заходи
проти системи навчання в при-
людних школах вносять замі-
шення. Тому, що за теперіш-
ні відносини нема часу на при-
людне обговорення всіх вихов-
них проблем, деякі групи кри-
тиків використовують цю наго-
ду на те, щоб запровадити в
школах фашистський систе-
му навчання. Більша частина
нагальної критики походить
від скрайних правих осіб, які
ще другої світової війни відки-
дали демократичні засади.

Кратер Чуб в північній Канаді,
глибокий 1.350 с'тп. Це прослідив
д-р Вен Міл, геолог із Торонта.
Кратер відкрито два роки тому в о-
колиці Гудсон Бей.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА
Дня 20. серпня 1951 р. помер, по
догвій недузі член Бр. св. Юрія,
Від. 160 У. Н. Союзу

ВАСИЛЬ ДМИТРИВ
Покійний уродився в селі Черче
пов. Рогатин, Зах. Україна. Був
активним членом, а давніше був
теж довший час секретарем від-
ділу. Прийшов до Бр. св. Юрія
Від. 160 в Діамайдіна Н. Н. —
Останні в святах трое дітей: Ка-
терина, Василь і онука, які є чле-
нами У. Н. Союзу. — Нехай віл-
на земля Вашингтона буде пером
для нього!
М. К., секретар

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА
Дня 20. серпня 1951 р. помер, по
догвій недузі член Бр. св. Юрія,
Від. 160 У. Н. Союзу

ВАСИЛЬ ДМИТРИВ
Покійний уродився в селі Черче
пов. Рогатин, Зах. Україна. Був
активним членом, а давніше був
теж довший час секретарем від-
ділу. Прийшов до Бр. св. Юрія
Від. 160 в Діамайдіна Н. Н. —
Останні в святах трое дітей: Ка-
терина, Василь і онука, які є чле-
нами У. Н. Союзу. — Нехай віл-
на земля Вашингтона буде пером
для нього!
М. К., секретар

Сім жінок втіли з торми у Ве-
тукса, в стейті Алябама. Вони
перемогли настапиво, опісля злого-
вля мужчину — власника авта і
змусли його віддати їх у безпе-
чне місце. Влада вже зловила шість
утікачок.

Команда армії має готовий лік
проти маларії. Воїни в Корей діста-
ють його найшвидше, бо маларія
виває багато воїнів. Назва ліку:
прімаквін.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
У. Н. СОЮЗУ!

НАЙЛУЧШУ
Українську або американ-
ську машинку до писання

Найкраще, і найдешев-
ше зараз може бути набути в
СУРМА

Пишіть по
інформації.
SURMA
11 East, 7th St.
New York 3,
N. Y.

ПЕРЕВІЗ
пасажирів, пакунів і речей
у місті, поза
місто і на
дальшу
відстань.

ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ
Голоситесь: 6-10 ранку і 6-10 веч.
Телефон: СУ. 9-7879
M. SHULGIN TRANSPORTATION
2066 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

УЧИТЕЛІ ВБАЧАЮТЬ ФА-
ШИЗМ У НАПАСТЯХ НА
ВИХОВНУ СИСТЕМУ

Гренд Репідс, у стейті Ми-
шиґен. — На конвенції Амери-
канської Федерації Учителів
говорили, що численні заходи
проти системи навчання в при-
людних школах вносять замі-
шення. Тому, що за теперіш-
ні відносини нема часу на при-
людне обговорення всіх вихов-
них проблем, деякі групи кри-
тиків використовують цю наго-
ду на те, щоб запровадити в
школах фашистський систе-
му навчання. Більша частина
нагальної критики походить
від скрайних правих осіб, які
ще другої світової війни відки-
дали демократичні засади.

</